

BALKAN

6. oktobar 2004.

str. 6

POGLED IZ HAGA

ZAŠTO TREBA UHAPSITI RATKA MLADIĆA?

Poslednjih nedelju dana ili više, mediji u Srbiji objavljuju brojne izveštaje u kojima se tvrdi da je u toku odlučna potraga za Ratkom Mladićem. Pominje se njegovo moguće mesto boravka, kako bi on danas mogao da izgleda, ko sve traga za njim i sl. Takođe se iznose mnogi komentari o tome da li njega uopšte treba hapsiti. U stvari, jedini aspekti ove teme kojima se skoro nijedan medij u Srbiji izgleda ne bavi su oni koji se tiču zločina za koje se tereti Ratko Mladić i žrtava tih zločina.

Godine 1995, Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) podigao je dve optužnice protiv Ratka Mladića. Prva je podignuta 25. jula 1995. Ta optužnica je Ratka Mladića teretila za genocid i zločine protiv čovečnosti za zločine koji su počinjeni nad civilnim stanovništvom i za razaranje verskih objekata na čitavom području Bosne i Hercegovine, uključujući snajpersko delovanje i granatiranje civila u Sarajevu i druge zločine vezane za uzimanje pripadnika mirovnih snaga UN za taoce. Druga optužnica je podignuta 16. novembra 1995. i ona Ratka Mladića tereti za genocid, zločine protiv čovečnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja za masovna ubistva počinjena u Srebrenici u julu 1995. godine.

Dana 8. novembra 2002, podignuta je Izmenjena optužnica kojom su objedinjene prethodne dve. Ta optužnica je trenutno na snazi i ona je osnov za hapšenje Ratka Mladića.

U Izmenjenoj optužnici se navodi da je 12. maja 1992, Ratko Mladić postavljen za komandanta Glavnog štaba Vojske Republike Srpske (u daljem tekstu VRS) i da je na tom položaju ostao najmanje do 22. decembra 1996, što je celokupan period obuhvaćen optužnicom. Dana 24. juna 1994, Ratko Mladić je unapređen u čin generalpukovnika.

U optužnici se navodi da je od maja 1992. Ratko Mladić sprovodio kampanju granatiranja i snajperskog delovanja po delovima grada Sarajeva i njegovim institucijama, ubijajući i ranjavajući civile, čime je vršen teror nad civilnim stanovništvom. U optužnici se dalje navodi da su snage bosanskih Srba pod komandom i kontrolom Ratka Mladića preuzele kontrolu nad opštinama u Bosanskoj Krajini i istočnoj Bosni. Hiljade nesrba je deportovane ili prisilno premeštene iz tih opština, a mnogi su ubijeni ili pritvoreni u zatočeničkim objektima. U optužnici se dalje navodi da su od januara do marta 2003, snage bosanskih Srba pod komandom i kontrolom generala Mladića napale područje Cerske u istočnoj Bosni i Hercegovini i da su hiljade Muslimana pobile na teritoriju pod kontrolom vlade BiH, uključujući i Srebrenicu i Žepu. Nakon toga, snage bosanskih Srba pod komandom i kontrolom generala Mladića posvetile su posebnu pažnju zauzimanju enklave Srebrenice koja je imala važan strateški položaj, i proterivanje stanovnika bosanskih Muslimana koji su tamo izbegli posle kampanje etničkog čišćenja u istočnoj Bosni 1992. i 1993. godine. Prema navodima optužnice,

general Mladić je imao komandu i kontrolu nad snagama koje su zarobile, po prekom postupku pogubile i zakopale u masovne grobnice preko 7.000 zatvorenika bosanskih Muslimana iz Srebrenice u julu 1995. i nakon toga preduzele sveobuhvatne napore da se ta ubistva i pogubljenja prikriju tako što su tela ekshumirali iz masovnih grobnica nanovo zakopavale na izolovanim lokacijama.

Pretno veće u predmetu *Tužilac protiv Stanislava Galića* utvrdilo šta se događalo u Sarajevu od početka do sredine devedesetih godina i osudilo Galića na 20 godina za učešće u kampanji snajperskog delovanja i granatiranja usmerenoj protiv civilnog stanovništva.

U presudi Žalbenog veća u predmetu *Tužilac protiv Radislava Krstića* opisano je šta se tačno dogodilo u Srebrenici u julu 1995. i potvrđeno da je po prvi put u Evropi nakon Drugog svetskog rata počinjen zločin genocida. Priznanjima Momira Nikolića i Dragana Obrenovića u vezi sa njihovim učešćem u masovnim ubistvima dodatno su pojašnjeni detalji tih stravičnih događaja.

Konačno, u junu ove godine, Komisija za istraživanje događaja u i oko Srebrenice od 10. do 19. jula 1995. Vlade Republike Srpske objavila je preliminarni izveštaj u kojem je nedvosmisleno potvrđeno da su snage bosanskih Srba ubile nekoliko hiljada Bošnjaka u Srebrenici u julu 1995, a zatim preduzele mere da prikriju taj zločin. U junu ove godine, predsednik Republike Srpske Dragan Čavić je, povodom zločina u Srebrenici, rekao “učesnici ovog zločina ne mogu opravdati nikome i ni sa čim”.

Prema tome, apsolutno nema sumnje u to šta se događalo u Srebrenici od 13. do 19. jula 1995, a Ratko Mladić je optužen za učešće, komandovanje i rukovođenje vojnim snagama koje su počinile ta strašna dela.

To su samo neki od zločina za koje se tereti Ratko Mladić.

Iz tog razloga, potraga za Mladićem ne sme stati sve dok se ne ostvari konačni cilj i dok se Mladić ne nađe u pritvoru MKSJ. On za te zločine treba da odgovara i pred zakonom i pred žrtvama.

Outreach Programme

outreach@icty.org